

ЗМІСТ

Передмова7

ЧАСТИНА 1

ПСИХОЛОГІЯ РОЗВИТКУ І ВІКОВА КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ 9

Розділ 1

ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ 9

Предмет і методи вікової психології 9

Поняття віку в психології 11

Вікова еволюція мозку і психіки 12

Основні теорії дорослішання 15

Вітчизняні концепції розвитку психіки 18

Розділ 2

ПСИХІЧНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ ДО ВСТУПУ У ШКОЛУ26

Психічний розвиток дитини від народження до кінця першого року життя.....27

Раннє дитинство (переддошкільний період)33

Дошкільний період40

Розділ 3

ПСИХІЧНИЙ РОЗВИТОК МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА46

Психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку47

Основні психологічні проблеми періоду входження в школу.....48

Адаптація дитини до школи.....50

Психологічні проблеми власне молодшого шкільного віку.....51

Антидисциплінарна поведінка (важковиховуваність).....55

Схема обстеження дитини при скаргах на труднощі адаптації до школи.....55

Розділ 4

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДЛІТКОВОГО І ЮНАЦЬКОГО ВІКУ59

Загальна характеристика періоду дорослішання.....59

Психологічний розвиток підлітка і юнака.....61

Фізичний розвиток і дорослішання	66
Сексуальний розвиток і дорослішання.....	75
Інтелектуальний розвиток і дорослішання.....	80
Соціальний розвиток і дорослішання	82
Розділ 5	
ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПСИХІЧНОЇ АКТИВНОСТІ	
В ЗРІЛОМУ І СТАРЕЧОМУ ВІЦІ	89
Психологія періоду дорослості	89
Старіння і психологія старості.....	93
ЧАСТИНА 2	
ОСОБИСТІТЬ І СУСПІЛЬСТВО: ПСИХОЛОГІЯ	
ЛЮДСЬКИХ ВЗАЄМВІДНОСИН	103
Розділ 6	
ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ПСИХОЛОГІЇ ВЕЛИКИХ	
СОЦІАЛЬНИХ ГРУП	103
Соціальна психологія як наука.....	103
Стийкі великі соціальні групи	107
Стихійні групи.....	110
Масові соціальні рухи.....	113
Розділ 7	
ПСИХОЛОГІЯ МАЛОЇ ГРУПИ	
Класифікація малих груп	118
Структура і феноменологія малої групи	122
Етапи і моделі розвитку малої групи	125
Механізми групової динаміки	129
Лідерство і керівництво в малих групах	130
Ефективність діяльності групи	133
Групова терапія.....	136
Розділ 8	
ЗАКОНОМІРНОСТІ СПІЛКУВАННЯ І ВЗАЄМОДІЇ ЛЮДЕЙ	
Психологічні і суспільні відносини	143
Спілкування і його структура	144
Комунікативний бік спілкування	145
Інтерактивний бік спілкування.....	150
Перцептивний бік спілкування.....	155

ЧАСТИНА 3

ОСОБИСТІТЬ І ХВОРОБА 159

Розділ 9

ПСИХОГЕННІ ЗАХВОРЮВАННЯ 159

Вчення про психічну травму..... 161

Фрустрація..... 163

Мотиваційні конфлікти..... 167

Механізми психологічного захисту..... 169

Психогенні нервово-психічні захворювання..... 171

Розділ 10

ПСИХОСОМАТИЧНІ РОЗЛАДИ 184

Визначення і питання класифікації 184

Історія вивчення проблеми психосоматичних взаємозв'язків 187

Психодинамічні концепції і «гіпотеза специфічності»
психологічних чинників в генезі психосоматозів 189

Стрес і «неспецифічність» ролі психосоціальних чинників
у генезі психосоматозів 193

Психосоматичний підхід в медицині, психологічні аспекти
діагностики і терапії психосоматичних захворювань 200

Розділ 11

СОМАТИЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ: ВНУТРІШНЯ

КАРТИНА ХВОРОБИ 209

Внутрішня картина здоров'я..... 209

Вплив хвороби на психіку людини..... 212

Внутрішня картина хвороби..... 215

Типи реакції на хворобу..... 218

Амбівалентність ставлення хворого до хвороби..... 221

Переживання хвороби у часі 222

Вікові особливості внутрішньої картини хвороби 223

Розділ 12

ПСИХОЛОГІЯ ВМИРАННЯ 226

Поведінка і суб'єктивні переживання вмираючих..... 226

Стан свідомості в момент смерті 231

Термінальний хворий і якість його життя..... 237

Розділ 13

СУЇЦИДАЛЬНА ПОВЕДІНКА 242

Психологічні особливості особистості суїцидента 246

Діагностика суїцидальної поведінки 249

Постсуїцидальний стан.....	254
Питання психотерапії і психопрофілактики суїцидальної поведінки	255
 ЧАСТИНА 4	
ЛІКАР І ХВОРИЙ: ПСИХОЛОГІЯ ЛІКУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	258
Розділ 14	
ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПОВСЯКДЕННОЇ ЛІКУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	258
Лікар як особистість і питання професійної придатності до медичної діяльності	259
Хворий і його образ «ідеального лікаря».....	272
Особистість хворого і ефективність психологічного контакту з ним.....	274
Методики встановлення психологічного контакту	276
Техніки активного слухання	276
Бесіда: загальна структура.....	284
Основні форми психологічної взаємодії між лікарем і хворим	290
Характер захворювання і тип контакту	292
 Розділ 15	
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПСИХОТЕРАПІЇ	303
Співвідношення різних видів психологічної допомоги	303
Симптоматична і патогенетична психотерапія.....	307
Психодинамічний напрям в психотерапії	314
Гуманістичний (екзистенціально-гуманістичний, феноменологічний) напрям в психотерапії	316
Поведінковий напрям у психотерапії	319
Особистісно-орієнтована (реконструктивна) психотерапія	321
 Розділ 16	
ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПСИХОГІГІЄНИ І ПСИХОПРОФІЛАКТИКИ	326
Основи психогігієни.....	326
Основні завдання психопрофілактики	336
 Правильні відповіді до тестових завдань	342
Алфавітний покажчик	343
Рекомендована література	346